60ste Jaargang. — Nr 42. Zaterdag 16 October 1920

ABONNEMENT :

Men schrijft in te Tongeren Drukkerij COLLÉE.

Abonnementsprijs **5 fr.**

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.

Telefoon 12.

15 centiemen het nummer.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :

Voor de aankondigingen buiten de provinciën Limburg en Luik, wende men zich uitsluitend tot de *Agence Havas*, 8, Place des Martyrs, BRUSSEL ; 8, Place de la Bourse, PARIJS en 6, Bream's Buildings, LONDEN, E. C. 4.

TONGEREN, 16 OCTOBER 1920.

AAN ONZE LEZERS. — Ons nummer van heden bevat de nieuwe uurregeling van treinen en trams, die sedert 1e October in voege is.

Door de plaatsruimte die deze afkondiging inneemt, zijn wij verplicht verschillende ingezonden deelnemingen tot een volgend nummer te verschuiven.

Eene Omwenteling.

Dagelijks treft men tegenwoordig in de bladen het woord *revolutie* aan, zegt de « Gazet van Antwerpen », als titel van een artikel dat handelt over 't een of 't ander verre oproer, zoodanig dat wij aan dat indrukwekkend woord *revolutie* stilaan beginnen gewoon te worden en het soms lezen 'lijk de gewone nieuwsjes van ons dagblad.

En echter is er, in ons eigen land, zooals in meest al de Europeesche landen, eene belangrijke revolutie of omwenteling aan den gang, die gedeeltelijk reeds verwezentlijkt is en waarvan wij wellicht niet genoeg onze aandacht wijden : ik bedoel de verplaatsing van sommige standen.

Eene omwenteling wordt niet zoozeer in 't leven geroepen door eene verandering in den regeeringsvorm als wel door de bovenstrooming van een nieuwen stand in de samenleving : aldus mag men zeggen, dat de groote Fransche Revolutie van 1793 niet zoozeer bestond in de vervanging van het koningdom door de republiek, als wel door het feit, dat de derde-staat (*le tiers état*) de bovenhand nam op de aristocratie in de uitoefening van het bewind.

Iets in dien aard, met minder omvang weliswaar, is thans in de laatste tijden gebeurd : eene massa lieden die vòòr den oorlog weinig of niets bezaten, hebben met en na den oorlog eene respectable fortuin opgedaan ; anderen zijn zelfs schatrijk geworden ; terwijl de kleine renteniers heden ten dage bij de behoeftige lieden mogen gerekend worden, en de vermogende renteniers, niet zelden een flink stuk uit hun kapitaal moesten snijden. Dat is eene werkelijke verplaatsing van standen, waardoor de vooroorlogsche samenhang der maatschappij uit zijn verband werd gerukt. En zoo geld en goed geen bewijs geven van edelhartigheid en geestesgaven zijn, dan moeten wij niettemin bekennen, dat men *met geld de boter koopt*, vooral in dezen duren tijd, en dat men zonder geld evenmin een handel kan beginnen als kostelijke studiën doen. Dat is een brutaal feit, waar wij, de kleine burgers, de middenstanders, de kleine renteniers, die het slachtoffer zijn van dien toestand, met geklaag en gekerm niets zullen aan veranderen.

Zaak is het, ons uit den slag te trekken, en met moed ons leven te hervatten en voort te zetten. De nieuwe rijken die met den vijand hebben geheuld, dienen natuurlijk door de openbare macht gestraft te worden en eens duchtig *gebloed*, ik bedoel op geldelijk gebied ; edoch ! steeds zullen er ontelbaren overblijven die ofwel niets met den vijand hebben gewonnen, en zich eenvoudig hebben verrijkt in de jongste tijdsomstandigheden, ofwel die behendig weten uit het nauw te geraken. Dat kan bedroevend zijn voor ons ; maar wat zóó is, is niet anders.

***

Aan dat alles dacht ik, toen ik vòòr enkele dagen las, dat er voor 1000 te begeven plaatsen van ordeklerk, bij het beheer van spoorwegen, zich 6000 kandidaten hadden aangeboden. Dat verbazend cijfer deed me vermoeden, dat wij onzen werkelijken toestand niet klaar inzien. Wanneer wij nagaan, wat geld een bekwaam stielman heden ten dage winnen kan, waarom zouden wij dan toch zoo blijven bunkeren naar een mager postje van staatsklerk ?

Wel geven wij toe, dat een jongen, die een paar jaren op de banken van eene kostschool of elders middelbaar onderwijs heeft genoten, geen lust gevoelt om metserdiener te worden ; maar dat hoeft ook niet : dat zij vakmannen worden, techniekers, welke onze nijverheid en de wederopbouw van 't land zoo broodnoodig hebben. En dat zij die vòòr den oorlog droomden, met hun klein kapitaaltje advokaat of docter te worden, er niet te fel om treuren, zoo zij dien droom thans niet meer kunnen verwezenlijken. Dat zij met moed het leven aanpakken en hunne blikken slaan op het vakonderwijs : 't is minder kostelijk en brengt meer op !

W. B.

De Vruchten van den Boom.

Over enkele dagen was de liberale «Gazette» ten zeerste gestoord, omdat een kongres van socialistische onderwijzers een dagorde had aangenomen, die den klassenstrijd en de volledige heerschappij der werklieden aanbeval. Zij was ten zeerste verwonderd, dat een deel van het onderwijzend personeel tot zulke zonderlinge opvatting van zijnen plicht jegens de maatschappij, gekomen was.

De oude «Gazette» moet niet verwonderd staan. Hare vrienden hebben jaren lang de zedenwet die op God, op de tien geboden, en op de leering der H. Kerk berust, miskend en onder de voeten getreden, en kinderen zonder godsdienst in hunne scholen opgekweekt. Zoo hebben zij alle gezag ondermijnd, en leerlingen groot gebracht zonder banden en zonder toom.

Over tal van jaren reeds, zegde de socialist Anseele, dat de gemeentescholen, (toen in de steden liberale scholen genoemd) hem geheel en al voldoening gaven, daar het de beste kweekscholen waren van socialistische kiezers.

Korten tijd geleden, deed een liberale advokaat van Antwerpen een uitval in regel, tegen de gemeenteraadsleden dier stad, en hunne rampzalige schoolpolitiek.

« Met de aanstaande gemeentekiezingen, zoo sprak hij, zullen zij de welverdiende straf krijgen hunner zwakheid jegens de gemeente onderwijzers. »

« Zij hebben ze voortdurend gestreeld en gevleid, en nu keeren zij hun liberale vrienden den rug om Huysmans en zijne kliek den weg open te maken ».

« Het dagblad « Le Matin », zoo ging hij voort, is van 't zelfde gedacht. Al degene die orde en vrede en vrijheid liefhebben, moeten de handen ineen slaan tegen de opkomende revolutie ; het is meer dan tijd dat de liberalen den schoolstrijd staken, want ik heb talrijke vrienden die de wonderbare kracht van het christen onderwijs beginnen te begrijpen, niet alleen voor kinderen van liberale burgers, maar ook voor volkskinderen ».

Te Sint-Niklaas prediken de liberalen de volle verzoening tusschen liberalen en katholieken.

Over enkele dagen, predikte « Het Laatste Nieuws » zelfs, den godsdienstvrede. Beteekenisvolle verschijnsels !

Helaas ! zoo vele oogen opengaan, het kwaad is gesticht, en het zal moeilijk zijn den stroom van bolsjevisme en socialisme, door het fanatiek liberalismus geschapen, tegen te houden. 't Zijn de vruchten van den boom.

DE SENAAT

De algemeene bespreking over het wetsontwerp waarbij de 8uren-werkdag ingevoerd wordt, werd dinsdag en woensdag voortgezet. Als een spreker maar de minste aanmerking tegen het wetsontwerp maakte, dan verwekte zulks een groot kabaal op de socialistische banken.

Het eigenlijk belang der bespreking is gelegen in de beraadslaging over de artikels, gezien de talrijke wijzigingen die door de senatorieele kommissie aan den tekst der Kamer voorgesteld zijn.

Woensdag hebben verscheidene leden, en ook M. Ruzette, minister van Landbouw, namens den minister van binnenlandsche zaken, aangedrongen op eene spoedige bespreking over de wet waarbij het gebruik der Vlaamsche taal in bestuurlijke zaken geregeld wordt.

« Het is noodig, zegde de achtbare minister, dat de rechten der Vlamingen erkend worden, gelijkvormig de verbindtenissen in November 1918 aangegaan. »

Deze woorden verwekten verwoede protestaties tusschen de Waalsche senators.

— De Senaat is tot Donderdag van de volgende week uiteengegaan.

VOETBAL
KAMPIOENSCHAP VAN LIMBURG
1920 - 21.

Zondag 10e October. — Tweede dag.

IIe AFDEELING.

Prachtige overwinningen van **Excelsior Hasselt, en Standerd, Diest. — Patria en Cercle verdeelen de punten.**

IIIe AFDEELING.

Cercle en Excelsior overwinnaars.

Te Hasselt.

Excelsior F. C. I, 3. — Racing, Hasselt I, 1.

Veel volk was opgekomen om deze ontmoeting te volgen. Van beide zijden had men de beste elementen in lijn geworpen. De strijd is hevig geweest van het begin tot het einde, de overwinning latende aan Excelsior met 3-1. Van beide kanten was er schoon spel te zien, en alhoewel de Racing nog niet een puntje veroverde zal men nog met hen af te rekenen hebben.

Racing Hasselt II, 1. — Excelsior Hass. II, 4.

Om drie uren stelt de heer Vandormael de beide ploegen in lijn. Van af het begin ziet men dat Excelsior meester is van het spel. De Racing doet echter nu en dan gevaarlijke ontsnappingen. De score blijft zuiver tot aan de rust 0 0.

Bij het hernemen treedt de Racing sterker op ; het is echter niet voor lang want de Excelsiorren dringen hun klein passenspel op en doelen onhoudbaar aan de 16e minuut. Van nu af zijn de groen-witten meester en zij weten nog drie maal de keeper der Racing te doen visschen.

Te Diest.

De Standard klopt H. O Diest met 3 1.

Tot ieders verwondering heeft de H. O. D. voor de Standard moeten onderdoen. De match was vol vuur, doch het schoon spel was zoek. Wij zijn nieuwsgierig wat de beide clubs van Diest tegen de anderen zullen verrichten.

Te Tongeren.

C. S. Tongrois I en Patria I verdeelen de punten.

UITSLAG 1-1.

Om 3 1/2 u. stelt de heer Decraecker de ploegen in lijn. De zwartgroenen, die spelen met den wind tegen en de zon in den rug, zijn het eerst aan den aanval. Gedurende de eerste 10 minuten heeft de Cercle de overhand. Dan komt de Patria op dreef, en het spel blijft meer in evenwicht. Op eenen aanval van Patria begaat Douha hands, deze wordt gegeven door Roefs, Domps Pierre neemt over en zendt met eene zwakke shot naar het doel ; Velaers stopt, doch den bal ontvalt hem en nr 1 zit binnen voor Patria. De zwartgroenen vallen nu hevig aan, doch zonder er in te gelukken te doelpunten. Rust 1-0 voor Patria.

Bij het hernemen is het spel goed verdeeld en volgen de aanvallen zich van beide kanten regelmatig op. Tien minuten voor het einde, spannen de Cerclemen al hunne krachten in en vallen hevig aan. Patria voorziet het gevaar en speelt in verdediging ; Loyen kan bijtijds eene harde shot van Theunissen, met de handen uit de goal houden, waardoor penalty die door Theunissen, in goal omgezet wordt. Kort daarop het einde met 1-1, de punten deelende tusschen de twee clubs.

De Patria leverd een prachtig spel en indien zij zoo voortgaan, zullen zij nog menig puntje veroveren. Wij hopen dat zij op 24e dezer, hun schitterend optreden zullen bernieuwen en minstens één puntje mede brengen van Excelsior Hasselt.

De zwart-groenen leverden lang het spel niet van tegen de Racing. Welk is de oorzaak ? Dat Aug. Decraecker ontbrak ? Of hebben zij het op de zenuwen als zij tegen Patria staan ? Geen moed verloren Cerclemen, er blijft nog veel hoop !

C. S. Tongrois II, 4. — Patria II, 0.

Verleden Zondag had op het terrein van den Patria F. C. de match plaats van derde afdeeling tusschen C. S. Tongrois en Patria F. C. Om 3 uren stelt de scheidsrechter Jacobus de beide ploegen in lijn. De C. S. Tongrois is vast besloten eene nieuwe overwinning aan te teekenen. C. S. Tongrois gaat dadelijk tot den aanval over, en dreigt menigmaal de vijandelijke netten, doch lukt er niet in tot eindelijk na 20 minuten spel, de buiten rechts eene ontsnapping doet en den bal naar 't midden zendt die onhoudbaar in de netten zoeft van de tegenpartij. Cercle krijgt een corner die op niets uitloopt. Doch Cercle blijft aanvallen tot eindelijk een nieuwe corner wordt toegestaan, die goed gegeven door den buiten rechts weer in de netten van Patria terecht komt. De stand tot rusttijd blijft 2 0 ten voordeele van C. S. T.

Na rusttijd is Cercle weer dadelijk voor 't vijandig doel, doch de Patria begint ruw spel. Het lukt Cercle nog twee maal te doelpunten en 't einde komt met 4-0 ten voordeele van Cercle Sportif Tongrois.

Algemeene klasseering.

IIe AFDEELING.

	G.	G.	V.	N.	V.	T.	P.
1. *Excels. F. C Hasselt*	2	2	0	0	8	1	4
2. *C S Tongrois*	2	1	0	1	7	3	3
3. *Hasselt V. V.*	1	1	0	0	7	1	2
4. *Standard Diest*	2	1	1	0	3	6	2
5. *Patria Tongeren*	2	0	1	1	2	8	1
6. *H. O. Diest*	1	0	1	0	1	3	0
7. *Racing Hasselt*	2	0	2	0	3	9	0

IIIe AFDEELING.

	G.	G.	V.	N.	V.	T.	P.
1. *C S. Tongrois*	2	2	0	0	15	1	4
2. *Hasselt V V*	1	1	0	0	6	1	2
3. *Excels. F. C. Hasselt*	1	1	0	0	4	1	2
4. *Patria Tongeren*	2	0	2	0	1	10	0
5. *Racing Hasselt*	2	0	2	0	2	14	0

Matchen van morgen, Zondag 17e October, om 3 uren.

Te Tongeren.

C. S. Tongrois I. — H. O. Diest I.

De zwart-groenen ontvangen de zwart-witten van Diest. De Tongenaren hebben nog een eitje te pellen met de mannen van H. O. en willen eene weerwraak van hunne nederlaag van het vorig seizoen in Diest. Alhoewel de Diestenaren hun sterkste elftal zullen afzenden voorzien wij eene overwinning van den Cercle.

Patria F. C. II. — Excelsior F. C. II.

De Excelsiormen zullen het onmogelijke doen om te winnen, en zich alzoo gelijk te zetten met den Cercle. Wij denken echter, dat de Patria die het voordeel van het terrein heeft de twee puntjes in Tongeren zal houden.

Te Hasselt.

H. V. V. Hasselt I. — Standard Diest I.

Deze twee ploegen ontmoeten elkander voor de eerste maal. De Standard heeft verleden Zondag bewezen in form te zijn. Wij denken echter dat de Hasselaren de punten zullen thuis houden.

Allerlei Nieuws.

Naar wij vernemen zal de ploeg van IIe afdeeling van den Cercle Sportif Tongrois gansch veranderd worden. Hansen Louis zal optreden als back met Vandormael A. en Hellinx zal zijne plaats innemen in de half back lijn. Hoe de aanvallijn zal staan weten wij nog niet ; doch wij veronderstellen : Decraecker Ant., Decraecker Gust., Diriken of Devocht, Meyers en Souvereyns.

— Uit goede bron bericht men ons dat Aerts Pierre en Sneyers Henri zinnens zijn opnieuw de zwartgroene kleuren te verdedigen. Goed zoo jongens.

— De bekende speler van den Cercle, J. Demartelaere, die in Amerika verblijft, zal terug naar België komen in den loop van November. Voorwaar een schoone winst voor den Cercle.

— De telegrammen met de uitslagen van de matchen voor het kampioenschap, komen toe bij Meyers, café, Groote Markt Tongeren.

— Wij zijn tevreden te vernemen dat men eene supporters-club gesticht heeft, in den Cercle. De supporters die verlangen den 1e ploeg te vergezellen naar Diest op 31e dezer zijn verzocht hunnen naam op te geven aan een der leden van het bestuur van den Cercle, voor Zondag aanstaande 17 October.

Men zal alzoo de reis doen per societeitscoupons, die 25 °/o vermindering geven.

Kampioenschappen van België.

Uitslagen van 10 October.

1e AFDEELING.

Racing C. Gent — Daring C. B.	0-1
F. C. Brugge — A. A. La Gantoise	1 2
Union St Gillis — Antwerp F. C.	0-0
Beerschot A. C. — Mechelen Racing	2 1
Racing Brussel — C. S. Brugge	1-0
C. S. Verviers — Ukkel Sport	4 0

BEVORDERING.

F. C. Mechelen — Stade Leuven	3-0
A. E. C. Bergen — Anderlecht S. C.	0 3
F. C. Bressoux — Kortrijk Sport	2-2
Leopold Club — Tilleur F. C.	2-2
Standard C. C. — F. C. Luik	0-0
Berchem Sport — Lyra S. V.	1-1

LA KHALIFAS
A RECONQUIS SA VOGUE

Het zomeruur.

Er is gezegd dat de Regeering zinnens was het zomeruur te handhaven heel het jaar door. Dit nieuws kon hen verblijden die gewoonlijk laat opstaan : maar zij die vroeg aan hun bezigheden moeten gaan, zouden al het ongemak ondervinden van het zomeruur bij winterdag.

Nu de Regeering heeft niet geluisterd naar den praat der laatslapers ; ze zal te middernacht 23 24 October het ware uur weer in voege brengen. Dus, vooraller er den 23e slapen te gaan, draaie ieder zijn uurwerk een uur achteruit.

Stads- & Provincienieuws

Tongeren — *Velokoers Brussel-Mechelen.* — Deze koers van 178 kilometers, voor onafhankelijken werd verleden maandag door 24 deelnemers betwist. Door schoon weder begunstigd, is de strijd zeer hevig geweest.

Te Tongeren verdrong zich eene ontelbare menigte, die, lang voor het gestelde uur, op den doortocht ha(d) post gevat. Het was de tongenaar, Victor Leenaers, die aan 't hoofd van een peloton, onze stad kwam binnengestormd, en door onze stadgenooten flink werd toegejuicht.

De aankomsten op de wielerbaan te Mechelen geschiedden in de volgende orde :

1. Nyssens Guillaume, te 5 u. 43 m. ; 2. Van Hyneghem Edm., op 1 lengte ; 3. Van Noten Fr., op 2 lengten ; 4. Leenaers Victor op 10 meter ; 5. Mosselmans J.-B., op 5 meter ; 6. Carels Gaston, op 10 meter ; 7. Verket Honoré, te 5 u. 54 m. ; 8. Castermans André, te 5 u. 56 ; 9. Pelgrims Louis, te 5 u. 56 m. 10 s. ; 10. Govaert Charles, te 5 u. 56 m. 12 s. ; 11. Van Ranst Jean, te 6 u. 2 m. ; 12. Bouw Joseph, te 6 u. 8 m. ; 13. Van Migro François, op 1/2 lengte ; 14. Destombes Leon, op 1 lengte ; 15. Van Bel François, te 6 u. 21 m.

— *Socialistische betooging.* — Maandag avond hadden de socialisten te Tongeren eene betooging ingericht, om te protesteeren tegen de nieuwe huishuurwet, die, in zekere gevallen, toelaat het huurkontrakt te verbreken.

Vooraftgegaan door trommelslagers en klaroenblazers, trok een bandvol mannen door onze straten onder het zingen van socialistische liederen. Nu en dan werd er geschreeuwd : *Weg met de kapitalisten ! Leve de bolsjevisten !* Twee roode vlaggen, en een paar opschriften, werden in den zoogezegden stoet gedragen, die te midden der algemeene onverschilligheid voorbij trok. De betoogers stapten zoo haastig voorbij alsof zij door de Pruisen achtervolgd waren ; op minder dan een kwartier tijds was deze... monsterbetooging afgeloopen, en hadden de manifestanten zich in de roode cooperatief teruggetrokken, waar, naar het schijnt, eene meeting moest plaats hebben.

In 't voorbijgaan zij gezegd dat de huishuurwet, waartegen geprotesteerd werd, zoowel door de socialistische, als door de liberale en katholieke volksvertegenwoordigers gestemd is geworden.

HUBERT SCHRAEPEN
Wisselagent
28, rue du Pont d'Ile, 28, Luik
Telefoon 4130
BEURSORDERS. — KOEPONS.
Geldbewaringen op interest.

— *Concordia.* — *Koninklijke Muziekmaatschappij.* — Morgen zondag, 17 October, om 9 ure, herbeginnen de lessen van solfège, in de zaal van het Kapittel, in O. L. V. Kerk, en in de Concordia, om 10 ure, voor de blaas- en koordeninstrumenten.

De inschrijvingen der leerlingen hebben plaats in hetzelfde lokaal en op dezelfde uur.

Het Bestuur.

Dr Bienfait heeft zijne raadplegingen hernomen : Onderzoekingen met de *X stralen.* Zenuwziekten en chronische maagziekten.
Boulevard d'Avroye, 60, Luik. Telefoon 1530

— *Sterfgeval.* — Men meldt ons het afsterven van Mr 1 idoor GRAINDORGE, geboren te Bloir, den 17 Juni 1902, en aldaar godvruchtig overleden den 13 October 1920, voorzien van de laatste HH. Sakramenten.

Om zijn zachtmoedig en innemend karakter, was de overledene door iedereen geacht en bemind. Voor zijne naastbestaanden is dit afsterven een pijnlijk verlies, daar hij gekend was als een voorbeeldige zoon en een liefhebbende broeder.

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis te Berg, heeft heden zaterdag in O. L. Kerk te Tongeren plaats.

PROEFT DE SIGARET
Girafe-Anglaise
45 cmen het pakje

— *Werkstaking op den tram.* — In den nacht van Zaterdag op Zondag, heeft het personeel der tramwegen van Luik de algemeene werkstaking uitgeroepen. Het personeel eischte loonsverhooging, die, volgens het bestuur, niet kon toegestaan worden.

De tram Tongeren-Luik heeft daarom de gansche week niet geloopen. Ter gelegenheid der October-foor van Luik, en bij het beetenvervoer, dat thans in vollen gang is, veroorzaakt deze staking een erstig verlies aan de trammaatschappij.

LUIK.
St-Lambertusplaats, 28,
Au Nouveau Monde
HOTEL — KOFFIEHUIS — RESTAURANT.

Paardenmarkt te Tongeren, Donderdag 21 October aanstaande.

MARKTPRIJZEN :

Boter, den kilo	. fr.	16,00 tot 16,50
Eieren de 26	. fr.	25 00 tot 25,00
Aardappelen,	de 100 kilos fr.	30 tot 3[illegible]
Hooi,	de 1000 kilos fr.	300 tot 35[illegible]
Stroo	de 1000 kilos fr.	240 tot 25[illegible]

24

DE

Veroordeelde Moeder

DOOR

JULES MARY

(Vervolg.

— 't Is waar, mompelde Siméonne tot zich zelve sprekend, voor twee jaren zijn wij de grot komen bezoeken. Maria was verschrikt en verwonderd terzelfder tijd over de merkwaardigheden welke in de berg zijn verborgen. In dezen zonderlingen aanval van waanzin, zal de herinnering der grot bij haar teruggekomen zijn. Indien zij er binnen dringt zonder gids, dat God haar dan bescherme en medelijden met haar hebbe.

En zij wierp op den grijsaard een blik vol diepe smart, die in zijne sprakeloosheid en onbeweeglijkheid was gevallen.

— Wij moeten de grot onmiddellijk bereiken, zegde Siméonne aan Paqueron.

— Wij volgden den weg die er naartoe leidt.

— Eens daar gekomen, zult gij in aller haast tot aan het dorp Han gaan inlichtingen nemen over Maria, u verzekeren van een gids.

— Ik ken den gids Vigneron.

— Gedurende dien tijd, zullen wij u afwachten in den weg die naar den ingang leidt.

— 't Is verstaan.

En Paqueron murmelde op zijne beurt door medelijden aangedaan voor die personen welke hij slechts sedert eenige uren kende :

— Arme man ! Arme kinderen !

De boer kende de grot.

Het rijtuig hield stil.

— Stapt af, zegde Paqueron ; volgt den weg, dit is de kortste.

Terwijl Madelor en Siméonne langsheen 't bosch naar de grot gingen, liep Paqueron uit al zijne krachten naar het dorp Han om er een gids te zoeken.

Siméonne, die vooruit ging, liet een luiden schreeuw hooren.

Madelor kwam op ditzelfde oogenblik hijgend aan.

Hij bevond zich in de tegenwoordigheid van Rosa, onbewegelijk te midden van den weg, bleek en met de haren afhangend op het mos : zij geleek aan eene doode.

Madelor nam haar in zijne armen.

— Mogelijk heeft zij honger zeg Siméonne. Maar waar is Maria ?

De grijsaard wees de grot aan met een wanhopig gebaar.

— Rosa zal haar niet hebben durven volgen.

Het kind kwam spoedig tot zich zelve, dank aan de zorgen van Madelor. Zij opende hare groote oogen en herkende den ouderling en het jong meisje.

Dan zegde zij, verschrikt :

— Maria is daar !... Ik, ik had schrik. Ik wilde er in gaan. Ik heb het tweemaal beproefd. Maar het is er zoo donker ! ik kon niet.

Madelor wilde onder het gebergte vooruit rukken, zonder Paqueron af te wachten, die een gids moest meebrengen.

Siméonne hield hem tegen.

— Neen, zegde zij, dit zou eene nieuwe uitzinnigheid zijn. Gij zoudt u in het verderf storten en ons beletten Maria te redden indien het nog tijd is.

De ouderling was letterlijk gebroken. Zijn lange witte baard hing in wanorde op zijne borst. Zijne beklemde ademhaling liet een gepiep hooren in zijne keel. Zijne blikken verlieten Siméonne niet, alsof de boerin voor hem de laatste kans, zijne laatste hoop ware geweest.

Eindelijk kwam Paqueron, gevolgd door twee gidsen, de gebroeders Vigneron.

— Laat ons in de grot gaan, zegden zij.

Rosa wilde haar volgen maar aan den ingang der grot, boezemden de duisternissen haar vrees in. Zij week achteruit, door stuiptrekkingen aangetast. Siméonne droeg haar naar het bosch en legde haar neer tegen eenen boom.

— Blijf daar, zegde zij. Gij zoudt onze werking vertragen en elke minuut kan den dood van uwe goede Maria veroorzaken.

Alvorens in de gaanderij te dringen, ontstaken de gidsen toortsen.

Dan daalden zij eene smalle, slibberachtige trap af die tot in het binnenste van den berg voortliep.

Van tijd tot tijd hoorde men de statige stem der gidsen die riepen, wanneer het gedruisch van het water der Lesse scheen te verwijderen en te verzachten :

— Maria ! Maria ! Maria !

Terwijl zij voortgingen, zegde Paqueron aan Madelor die uitgeput aan zijnen arm hing om niet uit te glijden :

— Het is onmogelijk dat uwe dochter de grot hebbe bezocht van den eenen tot den anderen kant. Er zijn drie uren noodig om dien weg af te leggen.

Wij zijn aangekomen een half uur, een uur ten hoogste nadat zij er is ingegaan. De bezwijming van het kind heeft niet langer geduurd, is het zóó niet ?

— Neen. Een uur ten hoogste.

— Welnu, Mej. Maria moet in het midden der grot zijn, ten ware God ze tot zich geroepen hadde met haar in de Lesse te doen rollen. Uwe dochter moet noodzakelijk den steilen oever der rievier bereiken. De wegen van de gaanderij en der zalen leiden er haar naartoe ondanks haren wil.

— En eens daar ..

— Indien zij alleen is, zou niets haar in hare krankzinnigheid wederhouden. Zij zou verloren zijn.

— Maar zij is alleen !....

— Op den steilen oever, zal zij eenen man vinden die op mijn bevel in een bootje is binnen gevaren en die voor zending heeft ons af te wachten. Ziedaar een gevaar minder. Indien zij deze plaats genaakt, is zij gered.

— Hoeveel tijd heeft zij nog noodig om het meer te bereiken ?

— Meer dan twee uren. De grot met hare omwegen heeft ongeveer een uur lengte.

— Mijn God, zal zij al de gevaren vermijden, welke haar bedreigen ?

Er volgde eene stilte, enkel onderbroken door het gerucht der stappen op de steenen en het ruischen van den vloed in de verte ; men zou gezegd hebben de laatste donderslagen van een tempeest dat bedaart.

Vervolgens riepen de gidsen opnieuw :

— Maria ! Maria ! Maria !

Dit was verschrikkelijk en akelig.

Zij gingen, met eene ontstelde ziel vooruit, alsof de schoonheden der grot bestemd waren om hun tot graf te dienen.

Het was Maria die zij zagen achter al die kolommen en welfsels : Maria overal, Maria altijd. Waar was zij ? Niets antwoordde op het geroep der gidsen. De berg drukte loodzwaar op hen.

Wanneer zij de gaanderij van gemeenschap verlieten en in de zalen kwamen, bleven zij staan.

De gidsen verwijderden zich een oogenblik, ontstaken strooien fakkels, doorzochten de minste hoeken, vreezend dat Maria inbezwijming was gevallen en hun geroep niet hoorde.

Op zekere plaatsen, wierp zich de Lesse, plotseling de diepte der gewelven verlatend, in de zalen welke zij doorliep en stortte verder in eenen afgrond.

Alsdan van rots tot rots dalend gingen de gidsen tot aan den steilen oever der rivier. Zij zwaaiden boven de doorschijnende waters met fakkels en poogden te onderscheiden of het lijk van het jong meisje niet in de diepte der afgronden was gerold.

En dan klommen zij weer terug op, met het hoofd schuddend, zonder hunne gevoelens van vrees te durven bekend maken.

En beurtelhalve, met hunne kloeke en eentonige stem, herhaalden zij :

— Maria ! Maria ! Maria !

Soms liep de rivier zachtjes uit eene rots en stroomde over het keizand met het gelispel van een beekje dat onder de bladeren vlucht.

Zij kwamen terug naar de boorden en zochten op het zand het spoor van versche stappen om zich te verzekeren of Maria tot daar was geweest.

Maar niets, altijd niets !

Zij stapten nog een kwartier voort. Het was meer dan een uur geleden dat zij het zonnelicht hadden verlaten en dat zij alzoo voortsukkelden.

Zij gingen door eene smalle gaanderij gebogen onder de gewelven, welke eene verschrikkelijke ramp in 1828 deed instorten, ten gevolge eener aardbeving.

Eensklaps, bij het verlaten der gaanderij, bevonden zij zich in de Domzaal, te midden derwelke een berg het welfsel vervoegde en in de duisternissen verdween.

De Lesse rolde hare diepe, doch kalme waters naar beneden. Men zou gezegd hebben dat zij zich daar een oogenblik uitrustte van hare ontstuimigheid en haren ongeregelden loop.

Onder het onmetelijk gewelf, onpeilbare duisternissen verlichtten de fakkels nauwelijks twee à drie meters boven hen.

De gidsen waren blijven staan.

— Wij gaan thans deze zaal bezoeken, zei den zij. Indien wij het jong meisje hier niet vinden, zullen wij onze pogingen aan Go... moeten opgeven, want er zal alsdan geene hoop overblijven.

Paqueron, Madelor en Siméonne hadden, dicht bij elkander, eene groep gevormd en hielden hunnen adem in. De akeligheid van dit oord vervulde hunne ziel met afgrijzen. In deze doodsche stilte, hoorde men slechts waterdroppels die met een eigenaardig en eentonig geluid van de wanden lekten.

XVIII

Vroeger bestond de domzaal in de grot van Han niet.

— Verroert u niet, zegden de gidsen, doet geene beweging, er zijn afgronden bij elken stap... Hebt betrouwen in ons !...

Dan klommen zij op met eene buitengewone behendigheid door de rotsblokken van graniet en zij riepen nogmaals :

— Maria ! Maria ! Maria !

Een verschrikkelijk geschreeuw van Madelor steeg op aan den voet van het gebergte...

De ouderling, met de twee handen uitgestrekt, het gelaat doodsbleek, de oogen verwilderd, wees met den vinger aan Siméonne eene gedaante aan in de nabijd van het welfsel, te midden der uitstekende punten van de rotsen.

— Mijn God, zij is het, 't is Maria, zegde Siméonne met een doodelijken angst.

Bij het uiteinde der massa van graniet op wier kant de gidsen klauterden, op een 5 tal meters van het toppunt des gewelfs bevindt zich eene kleine vlakte bedekt met eene kleemachtige aarde, gesteund op gekristaliseerde blokken.

Daar was het dat Maria zich bevond. Madelor deed eene beweging om vooruit te springen en zijn kind ter hulp te snellen. Paqueron hield hem tegen.

— Gij zoudt daar nooit geraken, zegde hij, gij zoudt gevaar loopen u tienmaal den hals te breken. Laat de gidsen begaan.

Deze, omnoog op het gewelf, gleden voort van rots tot rots, in de richting van het arm meisje.

Zij bleef onbewegelijk. Zij stond recht, leunend tegen een blok waarop de henderlicht vielen van de brande toortsen.

Door welk wonder was zij tot daar gekomen te midden van zoovele gevaren, in de duisternis van het graf, zonder in de Lesse te rollen wier waters op dit oogenblik, aan den voet van den berg, het gewelf en zijne grillige druipsteenen weerkaatsten.

Er volgde een oogenblik van verschrikkelijken angst.

Stilaan traden de gidsen vooruit.

Nog eenige stappen en zij vervoegden Maria. Zij was gered.

Eensklaps sprong zij van de vlakte waarop zij zich bevond, ging voorbij hen zonder dat zij den tijd hadden haar vast te grijpen, begon met een uitzinnige snelheid te loopen te midden de blokken van graniet, dan, het evenwicht verliezend, gleed zij uit, poogde zich vast te klampen aan de punten van de rots en rolde in de Lesse hare armen in het water uitstrekkend.

Madelor liet een verschrikkelijken schreeuw hooren.

— Ha ! dit is te veel !... dit is te veel !...

Een andere schreeuw was op den zijnen gevolg. Een andere val had te midden van den vloed den val van Maria gevolgd.

Siméonne was niet meer daar !...

De gidsen schoten toe ; een hunner mompelde met gramschap :

— Dit is uitzinnigheid !

Paqueron had zich op de knieën gezet, maakte bevend een kruis.

Siméonne zwom. Zij duikelde, zocht Maria die in de zwarte wateren was verdwenen, verscheen terug aan de oppervlakte, hief het hoofd op in eene uiterste poging...

— Hulp ! hulp !